

חלקי בקהילתי

גליון 289

סוכה כהלכתה

מדור הלכתי

עמוד 2

יחד לפני ה'

נחמדים מזהב

עמוד 3

לפני פרידה

חלקי בעבודתי

עמוד 4

זמני תשובה

מנהג הקהילה

עמוד 4

שירת התורה

כוכבי שחר

עמוד 6

ארבעת הבנים

דברים כהוייתם

עמוד 8

חלקי בקהילתי

תשלוח קבלה לסעיף 46

יהי חלקי עמהם

הרה"ג ברוך צבי גרינבוים שליט"א | ראש ישיבת דרך ה' - חלקי בקהילתי

הסוכה - חזרה הביתה

מסע התשובה / ד

בשעת הכניסה לסוכה נושא היהודי תפילה: "ובזכות צאתי מביתי החוצה, ודרך מצותיך ארצה, יחשב לי זאת כאילו הרוחקתי נדוד".

בקשה זו מבוססת על דברי חז"ל במדרש: "אמר רבי אלעזר, למה אנו עושים סוכה אחר יום הכיפורים? לומר לך, שכן אתה מוצא שבראש השנה יושב הקב"ה על באי עולם, וביום הכיפורים הוא חותם את הדין. שמה יצא דינם של ישראל לגלות? ועל ידי כך עושים סוכה וגולים מבתיהם לסוכה והקב"ה מעלה עליהם כאילו גלו לבבל".

מדוע חוששים ישראל דווקא לעונש גלות הניתן להורג נפש בשגגה, הרי הדבר הנורא של הריגת הנפש אינו מצוי בכלל? זאת ועוד. הכיצד 'גלות מתוקה' כזו, בה אנו יושבים נינוחים בסוכתנו, נחשבת לגלות שמכפרת עוון?

דברי חז"ל אלו מלמדים על הקשר ההדוק בין כל חגי חודש תשרי, והחוט המקשר בין שרשרת החגים.

בטורים הקודמים, למדנו על תנועת התשובה שלנו שיצאה לדרך בחודש אלול, והכינה את עצמה להמלכתו המחודשת של בורא עולם בראש השנה.

זו הייתה המלכה רגשית חדשה בה נדלק בליבנו 'ניצוץ קדוש' שמכוחו הכרנו את הבורא מחדש. בעשרת ימי תשובה התחלנו בשיפור המעשים לאור גוש האמונה החדש שנבנה אליו, 'טיהר אותנו, וחיבר אותנו מחדש אל הלב הייתה ביום כיפור, בו עיצומו של יום האיר את ליבנו והרגשנו שלא רק אנחנו שבנו אל ה', אלא גם הוא שב אליו, 'טיהר אותנו, וחיבר אותנו מחדש אל ירוח קדשו' ששבה למלא את ליבנו.

כאמור, שאיפתנו לחזור בתשובה, היא לחזור לימי קדם, טרם יציאתנו לעולם מרחם אימנו, ימים בהם ידעה נשמתנו את תפקידה הייחודי בעולם שאותו עליה למלא.

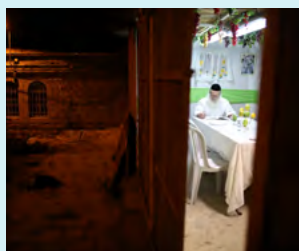
שם גם גילו לנו, דרך לימוד התורה - את אופן ביצוע הנכון של תפקידנו בעולם, ע"י נר רוחני שהאיר את משעולי חיינו

מתחילתם ועד סופם.

אלו היו ימים שהכול היה ברור, והיינו מחוברים לגמרי למקומנו הטבעי בחיקו של ה'. אל ימים אלו אנו מבקשים לחזור, בהתחננו: "חדש ימינו כקדם".

כעת, תנועת התשובה שלנו זקוקה לבהירות מעשית - בתוך חיינו הגשמיים, לאן לפנות ומה לעשות כדי לממש את עצמנו?

בזמנים של חיבור מחדש אל ה' - מאירה הנשמה יותר מתמיד, מבקשת להביא את הגוף כולו, למקומו הטבעי הראוי לו מקדם - מאותה שעה קדמונית בה התגלה לאדם תפקידו בעולם.

לחזור הביתה

צילום אילוסטרציה: ברוך יערי

הסוכה - שיבה אל ימי הקדם

בצומת דרכים זו - של ביקוש דרך חדשה ובהירה, ניתנת לנו מצוות סוכה. באמצעות הישיבה בסוכה, אנו יכולים למצוא את הדרך לתרגם הלכה למעשה את 'אורות התשובה' שחוונו, ולהכניס את רשמי הימים נוראים אל תוך אורחות חיינו.

בזמן נפלא זה, מושיב אותנו הקב"ה במחיצתו, בתוך הסוכה "ימינו תחבקני". בחיבוק זה יכול היהודי לגלות את תפקידו בעולם, ולהבין יותר מתמיד שהוא ארעי בעולם, ויש לו תפקיד ידוע זה מכבר אותו עליו למלא.

זוהי משמעות הגלות המתוקה שאנחנו 'מרחיקים נדוד' אליה, ביציאתנו מביתנו למגורים בצלו של ה'. מהותה של גלות היא היציאה של האדם מסביבתו הקבועה, ומאורח החיים אליו התרגל, לעבר מקום אחר שאינו

המסע שהחל בר"ח אלול, נשלם כעת כשהסוכה מאירה לנו בבהירות את תפקיד חיינו

מוכר לו - להסתגל לחיות שם את חיינו מחדש.

ימי התשובה עמדנו בפני האמת שהתגלתה, שהנה וכנראה 'הרגנו' בשנה החולפת את נפשנו שלנו בשגגה, ולא אפשרנו לאני האמיתי שלנו לבוא לידי ביטוי. בהריגה זו פספסנו את החיים, וכדין כל הורג נפש בשגגה - עלינו לברוח ולחפש עיר מקלט, לבנות בה את חיינו מחדש. הסוכה דומה לעיר מקלט - בה בונה האדם את סוכת חיינו מחדש. בסופה של 'תקופת ההסתגלות' המיוחדת הזו, יחזור האדם לביתו הקבוע עם תובנות חדשות לחיים חדשים.

על גלותנו זו אנו מבקשים, שכניסתנו לסוכה תיחשב כאילו הרחקנו נדוד - אל עבר אותם ימים קדמונים ברחם אמנו - כפי תיאור חז"ל עליהם מושתת מסענו - ימים בהם הכל היה ברור ופשוט. הישיבה בסוכה היא בעצם התחנה האחרונה במסע התשובה, אליה השתוקק בעל התשובה להגיע מתחילת חודש אלול, כשביקש בסליחותיו ללא הרף: "השיבנו ה' אליך ונשובה חפש ימינו קדם". סגולתה המדהימה של הסוכה היא ביכולתה לחבר אותנו אל ימי הקדם הנפלאים - אליהם השתוקק איוב באמר: "מי יתנני כירחי קדם - כימי אל-ה-ישמרני". יש בכוח הסוכה ליצור בהירות בחיינו, ולהאיר את תפקידנו בעולם, כך נוכל להתחבר אל מהותם האמיתית של החיים.

כשמתברר מחדש דרכו של יהודי, והוא מרגיש שהוא חוזר הביתה, הוא מתמלא שמחה - כי אין שמחה כהתרת הספקות, וכבר גילו לנו קדמונו שאם ירצה יהודי לבחון האם התקבלה תשובתו - יבדוק עד כמה הוא שמח בחג הסוכות. בתפילה שנזכר,

מדריך למושגי יסוד בהלכות סוכה

הניסיון מלמד שישנן הלכות בצורת הסוכה שאינן ידועות די הצורך.
גישת "בואו נבנה סוכה במרפסת או בחצר" בלי לברר קודם את פרטי ההלכות, אינה נכונה

מחיצת לבד

גם שתי הלכות הנוגעות לכל אחד ואחד יש מחיצות שאינן מלאות אלא עשויות באופן של רצועות שוככות, כמו שמצוי בסוכות ירושלים, או מקלות עומדים, כמו שמצוי בסורגים. כאשר הריווח שבין הרצועות או המקלות הוא פחות מ-22-23 ס"מ, אפשר להכשיר את כל הדופן מדין 'לבד'.

עם זאת, כאשר הדפנות מבוססות על לבד, אין די בשלוש דפנות, אלא צריך שיהיו ארבע דפנות.

מחיצה שאינה עומדת ברוח מצויה

מחיצה שזזה ומתנדנדת ברוח מצויה, וכגון בדופן העשויה מדיקט דק או בד שאינו קשור ומתוח היטב, הדופן פסולה. לכן, כאשר בונים סוכה והדפנות עשויות מבד, צריכים למתוח ולקשור היטב את הבד בשביל שהדופן לא תזוז ברוח באופן שיפסול אותה מלמשמש כמחיצה.

אלו המשתמשים ב'סוכות ירושלים' ודומיהם, צריכים לשים לב שהדפנות שלהם יהיו כשרות, או הסדינים באופן שמותחים אותם היטב, ואם לא, יצטרכו לסגור עם הרצועות של הלבד גם את הצד הרביעי של הסוכה.

ישנם פתרונות נוספים להכשיר את הסוכות האלו, ואפשר לברר זאת אצל רב הבקי בהלכות סוכה.

מחיצה תלויה

גם כאשר יש מחיצה שיש בה עשרה טפחים או יותר, אם החלק התחתון שלה גבוה מהרצפה שלושה טפחים, דהיינו יותר מ-22-23 ס"מ, הרי מחיצה זו פסולה

מלהיות דופן לסוכה. הלכה זו נוגעת גם לאופן שחלק מהדופן גבוה מהרצפה, שחלק זה לא יכול להיחשב כחלק מדפנות הסוכה.

סוכה כהלכתה
צילום אילוסטריציה: ברוך יערי

עריבין

מתוך שלושת דפנות הסוכה לפחות שתיים מהן צריכות להיות מחוברות בפינה באופן שיוצרו משתי הדפנות האלו [גם אם הם במרחק של פחות מ-22 ס"מ זה נחשב כמחובר]. מחמת הלכה זו מבואר בפוסקים שאם יש סוכה גדולה שבכל ארבעת הפינות שלה יש פתח, אפילו אם פתח זה עשוי עם 'צורת הפתח', הסוכה הזו פסולה משום שאין לה את ה'עריבין', משום שאין חיבור פינתי בין שתי דפנות.

גוד אסיק

מחיצה שגובהה עשרה טפחים [97 ס"מ]

דופן עקומה

כאשר יש סכך פסול ברוחב 32 ס"מ לכל אורך הסוכה, הוא מפריד ומפסיק בין שתי חלקי הסכך. עם זאת, כאשר יש סכך פסול שנמצא בתוך 1.90 מטר לאחת הדפנות, אפשר להכשיר את הדופן הזו ולהחשיב אותה כמחוברת לסכך הכשר על ידי דין 'דופן עקומה', דהיינו, רואים את הסכך הפסול כאילו הדופן מתעקמת לכיוון הסכך הכשר. דוגמא מצויה להלכה זו תהיה באופן שמעל הסוכה מונח דבר מה הפסול לסכך שגדול יותר מ-32 ס"מ, שהסוכה כשירה מדין 'דופן עקומה'.

חשוב לדעת - אין אפשרות להשתמש בדין 'דופן עקומה' כשהמחיצה לא מגיעה עד לסכך, משום שלא אומרים בבית אחת את ההלכה של 'גוד אסיק ו'דופן עקומה', ולכן כאשר יש מרפסת מעל אחד מצדי הסוכה, והדופן שבאותו מקום לא מגיעה עד הסכך, הסוכה צריכה דפנות משלושת צדיה האחרים.

אוויר מפסיק

כאשר בין 2 מחצלות של סכך יש הפסקה של אוויר מעל 23 ס"מ, האוויר מפסיק בין שתי חלקי הסוכה, וכעת בשביל להכשיר את הישיבה, צריכים שבכל צד יהיו 3 דפנות כשרות. גם באופן שהפסל של האוויר הוא פחות מכך, והוא נמשך לכל אורך [או רוחב] הסוכה, אסור לשבת מתחתיו.

מעניין לדעת

סוכה בנויה לתפארת שנראית כשירה לגמרי, ובכל זאת פסולה

אופן אחד הוא סוכה כשירה שמעליה [אפילו בקומה 7] בולט מגזע גדול או גג נפתח מהמרפסת של השכך, שבאופן זה חלק מהסוכה פסולה, ולפעמים גם כולה. אופן נוסף הוא במקרה שהניחו את הסכך על מסגרת הסוכה לפני שבנו את הדפנות. דבר זה מצוי ב'סוכות ירושלים', שקודם מניחים את הסכך על המסגרת, ורק אחר כך מכניסים את רצועות ה'לבד' והסדינים. עוד אופן הוא כשהניחו את הסכך לא למטרת החג או למטרת צל, אלא למשל בשביל לייבש את הסכך.

התשובות האלו מראות שגם אחרי שרואים שהסוכה בנויה כהלכתה, צריכים לבדוק ולברר שאכן היא נעשתה כדן, ולבדוק שאין מעליה סכך פסול [תתפלאו לדעת כמה סוכות בנויות מתחת למרפסת / מגזע מזגן / ענפים של עץ, בלי שבונה הסוכה שם לב לכך], ושסכך הונח אחרי בניית הדפנות.

יחד, לפני ה'

בחודש תשרי אנו פוגשים עניינים משותפים לכל מועדי החודש, אחד העניינים המרכזיים, המשותפים למועדי תשרי, הוא: "לפני ה'". הרמב"ם בהקדמתו להלכות תשובה כותב: "מצות עשה אחת, שישוב החוטא לפני ה'" ומקורו בפסוק שנאמר ביום הכיפורים: "לפני ה' תטהרו". גם בסוכות נאמר "ושמחתם לפני ה' א-לוקיכם".

בתפילות הימים הנוראים אנו אומרים "ויעשו כולם אגודה אחת". תנא דבי אליהו - בשעה שהצרות באות על ישראל, יעמדו לפני יחד באגודה אחת, ויאמרו לפני סדר זה (י"ג מידות), ואני עונה אותם" ובדעת זקנים מבעלי התוספות פירשו: "ואנו אוגדין הארבעה ביחד-רמז שאין הקב"ה מתרצה לישראל עד שיהיו כולם לאגודה אחת".

להבין עניין זה, נביא את דברי המהר"ל בדרשה לשבת תשובה: "אשריכם ישראל, לפני מי אתם מטהרים... בשביל שיש לישראל דביקות בו יתברך... ומי מטהר אתכם? אביכם שבשמים. שבשביל שישראל דבקים בו לגמרי- דבר זה עצמו הוא סילוק החטא". כלומר, יסוד המחילה איננו החרטה ועזיבת החטא כשלעצמם, אלו רק הכנה - להסיר את המסכים והמונעים. אלא שעצם הדבקות בה' היא המטהרת והמוחקת את החטא.

במקום אחר קבע המהר"ל כלל: "מפני כי הדברים המתדמים יחד יש להם חיבור ביחד, ואשר הם הפכים אין להם חיבור ודבוק יחד". ממילא דבקות אמיתית בהקב"ה אפשרית רק כאשר ישראל נעשים דומים לו. וכך כותב גם הרמח"ל: "אין הארתו של הקב"ה מתחזקת אלא במה שמתאחד". האחדות היא ההידמות לאחדותו יתברך, ובה שורה הדבקות. נבין אפוא שכאשר ישראל מאוחדים באגודה אחת - האחדות עצמה פותחת שער

עבודת חודש תשרי, מורכבת משני פנים של אחדות בעמידה לפני ה'

לדבקות ולטהרה.

זהו הציר של "לפני ה'" לאורך חודש תשרי. ביום הכיפורים נוצרת דבקות מתוך תשובה - חרטה ועזיבה; ואילו בסוכות - חג האהבה והשמחה, הדבקות נוצרת מתוך האהבה והשמחה עצמן. לכן גם בסוכות נדרשת אחדות, כדי להידמות לאחדותו יתברך ולדבוק בו מתוך שמחה. הגר"א כתב שהפסוק "אהבת אותנו" מתייחס לסוכות, ולכן הוא נקרא חג האהבה. וכך אומר השפת אמת: "עיקר התשובה שלימה היא בסוכות... והיינו תשובה מאהבה".

בחודש האחרון ראינו בחוש כיצד חזון זה מתחיל להתממש בקהילותנו: שיעורים קבועים, סדרי לימוד, חלוקת ד' מינים ובעזרת ה' גם שמחות בית השואבה. ומעל הכול - האחדות. הרכיז והיזמים פעלו יחד, בזמן קצר, מתוך שמחה, אחווה ורעות - כאגודה אחת ממש.

תחושת האחדות הזו היא אולי המתנה הגדולה ביותר של ירח האיתנים: לא רק לימוד ותפילה, אלא לבבות המתקרבים זה לזה, מתוך אחווה ורעות אמיתית, ומתוך כך - קרבה אל הקב"ה.

והשב ישראל לנויהם

תשפ"ו כבר כאן, החגים בעיצומם, ושגרת תשרי המיוחדת פועלת עלינו את קסמה. השמחה שנוכחת בכל פינה, הסוכות המקושטות ובית הכנסת המוקף בארבעת המינים, מעמיקים בהווייתנו את מעלתנו כעם ה', מאפשרים לנו לשכוח לרגע את מצבנו האיום.

ככשה אחת בין שבעים זאבים, דם יהודים נשפך כמים בחוצות, בני התורה מושפלים ויראי חטא נמאסים. אבל הציווי 'ושמחת בחגך' גובר בקלות על כל קושי, מזכיר לנו להתמקד במה שחשוב באמת. אנחנו עם ה' בניו האהובים של מלך המלכים, המחכים לישועתו, בהיגלותו לעין כל, במהרה בימינו.

הישיבה בסוכה מסוככת ומגינה עלינו, מצילה מחורבן, מסתירה מזרם ומטר. מאפשרת לנו להתכנס אל תוכנו, לראות בטוב ה' ולבקר בהיכלו. כי גם ארבע דפנות לבדודות, וסכך של כמה ענפים, יכולים להשתיק את קול המונה של רומי, הסוערת והולכת עלינו. להצפין אותנו בסתר אוהל, להצילנו מריב לשונות.

ובזמן הזה, כשאנחנו מתכנסים עם משפחתנו, קרובינו וידידנו בתוך סוכותינו, שמחים בכל הטוב שנתן לנו ה' ומודים עליו, נרחיב את מעגלי השמחה מעט יותר ונפנה גם אל בני קהילתנו, אל חברינו שכננו השותפים לנו בדרכנו בעבודת ה', ונחזק את הקשר של חברי הקהילה שלנו.

ניקח מחגי תשרי תשפ"ו את תחושת החיבור אל היושבים איתנו בבית הכנסת, העומדים איתנו בתפילה, והמרקדים איתנו לכבודה של תורה. נעלה על נס את מעלתם, ונשמח כל אחד בחלקו, בקהילתו.

חג שמח וקריאה מהנה
המערכת

טנא מלא ברכות

נשגו מקרב לב
לרב הגאון

רבי **שלמה ליפשיץ שליט"א**
רב קהילת יסודות בבני ברק
וקהילת נוף כינרת בטבריה

לרגל היכנס בנו יניק וחכים
כמו **יעקב** נ"י יזרח
בעול תורה ומצוות

יהי רצון שיזכה לעלות במעלות התורה והיראה,
לשמחת לב כל רואיו ויזכו אביו שליט"א
עם אמו הרבנית הצדקת תח'
לרוות ממנו רוב נחת, כל הימים
לראות בטוב ה' בארץ החיים

מאחלים ומברכים נאמנה
הרבנים, ההנהלה וחברי הקהילות

שמיני עצרת- יום של פריזה

עצרת היא - עצרתי אתכם אצלי כמלך שזימן את בניו לסעודה לכך וכך ימים, כיון שהגיע זמן להפטר אמר בני בבקשה מכם, עכבו עמי עוד יום אחד, קשה עלי פרידתכם: (רש"י ויקרא כג, לו) שמיני עצרת הוא יום פרידה מהימים הנעלים שעברו עלינו, מתקיעת השופר של א' אלול, דרך כל המצוות שעוררו את הלב, לרגשות של שמחה, של יראה ואהבה. רגשי קודש, וקירבת אלוקים. מתוכם פורצת מעמקי הלב, ברכה והודאה: 'אתה בחרתנו מכל העמים אהבת אותנו ורצית בנו ורוממתנו מכל הלשונות וקידשתנו במצוותיך'.

כעת, לפני סיום, הלב קרוע, ודמעות עומדות לזלוג... קשה הפרידה, הפנייה אל שיגרת החיים. לכאורה צריכים היינו לקבוע יום של ככי, אבל על הפרידה. אך התורה קובעת יום של שמחה: שמיני חג העצרת הזה - זמן שמחתנו...

תחושות אלו, ליוו אותי כאשר זכיתי לעלות לעליית 'חתן תורה'. דמעות זלגו מעיני עת סובבני שוררו לכבוד התורה וסיומה. הרגשתי כאב, הסיום טומן בחובו גם קושי של החמצה האם למדתי מספיק את התורה בשנה זו?

אך רגשי הכאב התחלפו ברגשות שמחה, דמעות כאב התערבבו בדמעות גיל. מיד מתחילים את התורה מחדש, לא סיימנו עם התורה, רק סיימנו מסלול. הדמעות חדשה עומדת לפתחי ללמוד את התורה בשנה זו שוב. לימוד שיהיה הכנה ללימוד של שנה הבאה. מסיימים ומתחילים מיד מחדש.

המלחמה הגדולה

מעודי שנאתי את אותו בחור שניגש באזור הדמדומים בין תשליך למעריב של יום שני דראש השנה, ולוחש: "עכשיו מתחילה העביידה האמיתית, היום הראשון היה דינא קשיא בו אין לנו סיכוי בכל מקרה". מתוך קטסטרופה זו הכרתי בנטייה של נפש האדם לשמוט את השטיח תחת רגלי רעהו הכורע תחת משא אלול. עשרה ימים מאוחר יותר, השמחה רבה, "לך אכול בשמחה" כמובן, אך גם מהידיעה שכל זה מאוחרך - מת חומו של אלול. אלא שמנוחת העובד עדיין אינה מתוקה: תורת הקבלה מבארת שחיתום הדין קורה בהושענא רבא וקוויטלותיו. החסידות הרחיקה לכת עד זאת חנוכה ופתילותיו. כרץ מרתון המבקש להגיע לקו הסיום, אך בכל פעם שהוא מתקרב אליו, מרחיקים אותו ממנו.

רבינו יונה מגירונה הספרדית שאב אוצרות מחשבה וקבלה במסעותיו ללמוד מחכמי אשכנז. תפיסתו את החטא כואבת, ואשכנזית במהותה: החטא לא נמחה אף פעם. הוא ישות קיימת שלא ניתן לבטלה מפאת חוק שימור האנרגיה. השעיר נושא את העוונות למדבר, כלומר מרחיק את החטאים אך לא מוחקם. המעיין במחזור ויטרי ייווכח שמנהג הכפרות היה חביב על חכמי צרפת לא מפאת "נפש תחת נפש" אלא כיוון שהוא מדמה את טקס השעיר המשתלח לעומתם, השו"ע המשקף את התפיסה הספרדית-בבילית מכנה מנהג זה בס' תר"ה "מנהג של שטות" שהרי התשובה כבר כלתה את העוון ואין צורך בכפרה. עקרון "שימור החטא" האשכנזי, שנראה כמוזע את התשובה, עומד בבסיס ספרו "שערי תשובה" המוכיח כי ניתן לחזור בתשובה דווקא לצד החטא. "העיקר השמונה עשר היות חטאתו נגדו תמיד, כי ראוי לנפש החוטאת לזכור עוונותיה..." גם הרוקח מחוג חסידי אשכנז קבע

תשובה היא תהליך שאינו מסתיים עד הרגע האחרון

בפתח ספרו ההלכתי את "הלכות תשובה", קודם להלכות תפילה, שבת ומעידים, שהרי התשובה עוספת וכוללת את כל שעויותיו וימיו של אדם העוסק בתשובתו ללא הרף.

התשובה מגיעה מתוך בשלות והבנה עמוקה המתפתחת באדם, שהקרב הזה יסתיים בנקודות ולא בנוקאאוט. האחרון שישאר לעמוד - חבול ומרוט - יהיה המנצח. כמו בגמילה מסיגירות, האדם מתהלך שנים בידיעה כי "הוא חייב להפסיק עם זה". הכנגדו ואמה כבר מוכיחות אותו גלויות, וגם החברים. במקום הקאובי, מביטות בו תמונות-אימה מהמחלקה האונקולוגית. לאחר מספר ניסיונות נפל, הוא מצליח להיגמל. הימים הראשונים חולפים בכסיסת ציפורניים והלילות בנדודי שינה. אט אט החשק קהה אך תמיד הוא בסביבה, מאיים להתפרץ כשהמצב מלחיץ. חבר שמדליק לידך סיגריה מודליק עימה את כל חושך, ועיניך רואות וכלות. כך נראה ניצחון וכך נראית תשובה לצידו של חטא, אתה כבר יודע ששנים תצטעדו יחד את אותה פסיעה אחרונה.

למנהג קהילות רבות, נקראה הפטרת שובה דווקא בשבת שלאחר יום כיפור. דעה זו הובאה בתוס' במסכת מגילה, במחזור ויטרי ובאגור. היא תואמת את התפיסה האשכנזית שהתשובה לא מסתיימת באבחה במוצאי יו"כ, אלא היא תהליך עמוק שנפש האדם המתבגר לצד אתגריו. הרוקח, ורבינו יונה, תיחול את השב בדרכו הארוכה, כמו סיפור החסיד בחובות הלבבות, שפגע באנשים השבים ממלחמה ואמר להם "שבתם מן המלחמה הקטנה, התעתדו למלחמה הגדולה".

איך לקחת איתנו את ההתעלות של תשרי אל השנה כולה?

הימים הנעלים שעברו עלינו לא מסתיימים ונעלמים: "וחגות אותו חג לה' שבעת ימים בשנה" אלו שבעה ימים המשפיעים על השנה כולה. הם נשארים איתנו. ואנחנו נושאים את השפעותיהם. מתחננים ומבקשים: "והשיאנו ה' אלוקינו את ברכת מועדיך לחיים ולשלום לשמחה ולששון", שברכת המועד תשפיע ותתן לכל ימי החול רגשי קודש, שמחה וששון. שמיני עצרת מחזק את תודעת הקדושה, אחרי שוב לא יהיו ימי החול נפרדים מן הקודש, אלא יהיו הכנה לימים הקדושים שישונו ויחולו עלינו לטובה בסיימה של שנה זו. ההתחלה אחר הסיום אינה דבר נוסף אלא הדבר עצמו. כי איננו מסיימים לעולם. יהודי, לא מסיים, הוא רק מגלה רבדים נוספים של עומק, של רגשות קדושה, וקירבת אלוקים.

בימים אלו כולנו, מתרוממים. מחשבים את חשבון נפשנו, ומוצאים מה כדאי לנו לשנות. חושבים מחשבות של שינוי, רצון לקביעת עתים לתורה נוספים, רצון לקביעת תפלה יותר בכונה ויותר בקביעות, רצון לקיום מעשי חסד, רצון לשמירת הלכה בדקדוק, כל אחד לפי עניינו ואופיו. שומה עלינו לקחת מאותן מחשבות ולקיימן הלכה למעשה. כך תהיה כל השנה מושפעת מעשית, לא רק רגשית, מימים קדושים אלו. ככל שנישא עמנו את שעבר עלינו בימים אלו, ישא ה' עלינו את הברכה, שביקשנו "והשיאנו ה' אלוקינו את ברכת מועדיך לחיים ולשלום לשמחה ולששון".

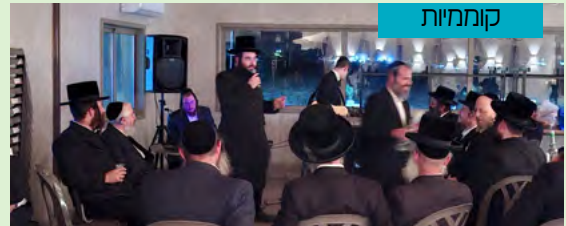
ירח האיתנים

בקהילות חלקי נערכו בכל הכוח לחגי תשרי, שיעורים בהלכות ארבעת המינים ובניית הסוכה וסדרי לימוד תמידים כהלכתם, התעלות בתורה תפילה ויראת שמים, לעבדו באמת ולבב שלם

רמות ב'

שיעור מעמיק מאת המו"צ רבי אורי יצחקי, בסוגית לולב הגזול האיר את עיני החברים.

קוממיות

בקהילת 'העמלים' נערך סיום חגיגי על 'סדר נזיקין' ולאחריו זיץ מרגש לקראת הימים הנוראים אל תוך הלילה.

חיפה

גם בחיפה, מסר אחד החברים שיעור הכנה שעסק במהות הדין של ראש השנה, יום בריאת העולם.

צפת

המגיד מישרים רבי זליג דיסקין שליט"א, מסר שיחת הכנה לראש השנה, לחברי הקהילה בצפת, וחזק את הלבבות.

גבעת מרדכי

חברי הקהילה האזינו לשיעור הכנה ליום הקדוש מפיו של הרב אליהו מאיר פייבלזון שליט"א

נתיבות

הרב רפאל כהן חיזק את חברי הקהילה, בעבודת ההכנה הראויה לימים הנוראים.

טבריה

בקהילת 'נוף כינרת' התקיים שיעור ייחודי בהלכות ארבעת המינים, שכלל הדגמה מעשית בבדיקת אתרוגים

רמב"ש ג'

בקהילה הוותיקה שברמת בית שמש ג' האזינו חברי הקהילה לשיעור בהלכות תקיעת שופר, מהרב שלמה אסטריק שאף הדגים את שיטות הראשונים באזני החברים.

שלי, שלך, שלנו - בסוכה אחת

דווקא צפיפות הסוכה,
יכולה ליצור שלם חדש,
גדול מסך חלקיו

בית נצחי. להפך - הוא מזכיר שהכול זמני. שדווקא כשמבינים שהקירות דקים, שאפשר לראות את הכוכבים מבעד לסכך - הלב פתוח יותר לאחר, והקב"ה משרה שכינתו בינינו.

אז השנה, כשאתם יושבים בסוכה עם המשפחה, תזכרו: לא משנה אם זה "שלי", "שלך" או "שלנו" - העיקר שנשב כולנו יחד, ושם נמצא את השמחה האמיתית.

לתגובות והערות: 0532900200a@gmail.com

שמתחברים מכל הקולות השונים. זה בדיוק המסר של סוכות - לקחת אנשים שונים, עם רצונות שונים, לשבת ביחד תחת סכך אחד ולהבין שדווקא מהמקום הארעי הזה בוקעת שמחה גדולה.

כשהילד שלה קורא לי "אבא", למרות שבטופס הבירוקרטי אני לא, הלב שלי מתמלא. כשהבת שלי רצה אליה עם סוד קטן בלב - אני מבין שזה "שלנו". וכשנולדו הילדים המשותפים, הם הפכו את התמונה למובנת מאליה: אין "שלי" ו"שלך" - יש "שלנו".

החג הזה הוא הזדמנות בשביל כל אחד מאיתנו לעצור ולשאול: איפה אני עדיין תקוע ב"שלי"? איפה אני מתבצר ב"שלך"? ואיך אני יכול לעשות צעד אל ה"שלנו"?

הרי סוכות לא בא ללמד אותנו איך לבנות

הבית שלנו ב"ה מלא חיים - ילדים "שלי", ילדים "שלה", ויש "שלנו".

לפעמים זה מרגיש כמו תזמורת: כל אחד מנגן בכלי אחר, בקצב אחר, ואנחנו מנסים להיות המנצחים... יש רגעים שזה הרמוני ומרגש, ויש רגעים ש-לא פשוט לחבר 3 משפחות יחד.

דווקא מהמקום הזה למדתי משהו עמוק על חג הסוכות. סוכה היא לא ארמון מושלם, אלא דירה זמנית, ארעית, קצת צפופה, לפעמים אפילו לא נוחה. ודווקא שם, בחוסר הנוחות, מתגלה האור.

במשפחה מורכבת, כמו בסוכה, אין "שלי" בלבד ואין "שלך" בלבד. אם כל אחד יתעקש על שלו - מהר מאוד תבוא קריסה. היופי הוא ביצירה של "שלנו": שולחן משותף, חוויות משותפות, רגעים

אבות עם בנים - בונים קהילה

חלקי בקהילתי 02-6260115

כוכבי שחר

הרב עלי מורגנשטרן | רב בית הכנסת חפץ חיים פ"ת ובכיר בחברת הסייבר Sentinel one

שירת התורה, פורטת על
מיתרי הלב, ופוגשת את
הנקודה הפנימית של כל
אדם

נמסרת לנו כ"שירה" - לא רק כדי לדעת חוקים, אלא כדי להרגיש, לחוות, להטעים בלב את העונג והמתקנות שבה.

בחג הסוכות, כשהסוכה הארעית מזמינה אותנו לצאת מהקירות הקבועים של הבית, נפתחת הזדמנות אחרת להאזין. במצוות ארבעת המינים, ההושענות ושמחת בית השואבה אפשר לחוש את השירה של התורה, לגעת בה, להתמלא בעונג וברוחניות. השירה הזו, שמגיעה לכל אחד לפי מדתו, מלמדת אותנו שאפשר למצוא את ההשראה ואת האור שנמצא בקודש פנימה. בכל רגע ורגע, בין דפי הגמרא או בסוכה, השירה הזו מוכחה לנו - רק צריך לעצור ולהקשיב.

העושר והשלמות של התורה. כל דברי האלוקים חיים ופועמים בכל רגע ורגע, וכל אחד מהם מוסיף צבע, ניגון והרהור לשלמות היצירה.

יש המדגישים שהשירה נבדלת מטקסט רגיל: כדי להבין שיר באמת, צריך להאזין, לנתח, להרגיש את כל הניואנסים. כך התורה - לא מספיק לקרוא את המילים בלבד. צריך ללמוד, לפרש, לחוש את עומקה ואת ההרמוניה הנסתר שרוקמת הכול יחד.

מרב הגאון רבי יוסף שלום אלישיב זצוק"ל מביא דוגמה פשוטה ומרתקת: אם מגיע לעיר מומחה גדול במדעים - רק מי שמבין יוכל להפיק תועלת מדבריו. אבל אם נגן או חזן מוכשר מגיע - כולם יתאספו, גם מי שאינם מבינים את כל סולם הצלילים. משום שהשירה נוגעת בכל נשמה, משרה עונג ושמחה, כל אחד לפי מדתו.

זה בדיוק מה שהפסוק מבקש: "כתבו לכם את השירה הזאת ולמדה את בני ישראל". התורה

סוף התחלתי ללמוד מסכת זבחים, לראשונה בחיי. יחד עם אלפי בני ישראל ניצבתי לפני כמה שבועות בלב רועד ובהתרגשות גדולה מול האתגר שתמיד היה נדמה עליי כהר - "סדר קדשים".

דווקא במקום בו חשבתי שצריך להרחיק את הסברא, ולסמוך יותר על גזירת הכתוב, הרגשתי כאילו אני ניצב מול מנגינה נסתרת. לא מילים כתובות בלבד, אלא שיר חי. בסברות, בפלפול וב"גישמאק" שלא סר אפילו בעניינים הרחוקים מוחיינו אלפיים שנות. התורה עצמה נקראת בפסוק "שירה" - וכשאני מעיין בכך, אני מבין את עומקה והעוצמה שבה.

הרבה פירושים נכתבו על הקשר בין התורה לשירה, יש המסבירים שהשיר יפה בגלל הצלילים השונים, והקולות שמשלימים זה את זה. כך גם התורה: המחלוקות, הדעות השונות, העיון והפרשנות - כולם קולות ביצירה אחת גדולה, שמלמדים אותנו את

הגוי הטוב

**רבותי, ההיסטוריה חוזרת.
שוב אנחנו רוצחים ילדים.
עד שיבוא גוג...**

כבשה אחת בין שבעים זאבים, חושפים שיניים מחודדות, מבקשים לטרוף ולשסע לגזרים. זה חלקנו באומות, וככה זה ימשך עד שיעלו לציון מושיעים. ביום בו ייסגר החשבון עתיק היום, ויבוא הוא חמוץ בגדים מבצרה, דורך באפו ורומס בחמתו. ייפרע מכל אומה ואומה, מכל אלו שרצחו וטבחו בנו, השפילו ורמסו, העלילו והתעללו. כולם ישלמו את המחיר, איש לא יינקה.

מי שישאר משבעים האומות, כשכל זה ייגמר, יבוא לכאן כדי לשרת אותנו. אבל בכלל לא בטוח שאנחנו נצטרך, או בכלל נרצה אותם. מי צריך גוי מטונף אצלו בבית, כשכל האור הגדול הזה מאיר בעולם? כשהקדושה שולטת והאמת זוהרת. כשנקרא בחג על גוג ומגוג, ניזכר ונפנים איך סוף הסיפור כבר ערוך ומוכן. זה בדרך אלינו, בדרך שלא העזנו אפילו לחלום.

בסדר. הם הרי נלחמו עם בעלות הברית? באנגליה היהדות פורחת, ובצרפת, מאות אלפים בפרץ מארסיי וטרסבורג. היום זה הערבים שנלחמים בנו, אבל הנוצרים - הם דווקא איתנו. איזה טמטום, רחמנא ליצלן.

כולם שונאים אותנו. שנאו, שונאים, וישנאו. כל הדיבורים היפים, על סובלנות, גיוון אתני ורב תרבותיות, אחוות עמים ואנושות אחת, הכל נעלם ברגע, כשזה מגיע אלינו. אותה שנאת ישראל הישנה, של עלילות הדם והרדיפות, מסעי הצלב והפוגרומים. אז עכשיו מזבירים שהכל זה בגלל שאין לנו 'הסברה'. הבל ורעות רוח.

שנאת ישראל באה במחזורים. רפורמת השמים הפתוחים וטיסות הלוא-קוסט, נתנו לנו להרגיש אזרחי העולם הגדול. קופצים לחמישה ימים בבירה אירופית, מתארגנים על אוכל כשר, ועושים סיבוב באתרים המרכזיים. לא מבינים למה להסתיר סממנים בחו"ל, הנה אנחנו מסתובבים חופשי עם כיפה וציצית ואין פוצה פה. אז הנה זה מתהפך, ובכל מדינות היבשת הנאורה, מפגינים עם דגלי אש"ף, ורודפים יהודים מזדמנים. אפילו הטענות לא השתנו, רוצחי ילדים. מאז ולתמיד.

ילידי תש"מ... הדור השלישי לשואה, פקחו עיניים ילדותיות תמהות ושאלו בפחד: הגרמנים עדיין רוצים להרוג אותנו? לא, ענו להם בני הדור השני. הם רצו, אבל למדו את הלקח וגם מבטיחים בפירוש: לעולם לא עוד. מה עם הרוסים? שאלו ילידי תש"נ... עדיין רוצים לשלוח יהודים שומרי תורה למחנות בסיביר? לא, ענו ההורים שנולדו בארץ ישראל. הגוש הקומוניסטי קרס, העבודה זרה הזו נכרתה מהעולם.

אני לא יודע, ובשלב הזה כבר מפחד לשאול, אם ההורים שלנו באמת האמינו בעולם חדש מופלא, חשבו שאחרי זוועות השואה משהו בסיסי השתנה. או חמלו על הנפש הרכה, וביקשו לצייר עבור ילדי מלחמת המפרץ עולם בטוח יותר.

כך או כך, מסע ההתבגרות הכואב, לימד שלא רק הגרמנים היו מעורבים, האוסטרים היו לגמרי שם. ברלין נשמעת מנוכרת ורעה, לעומת ווינה עם השטרודל וה'בחור טוב'. אבל כולם היו מעורבים באותה מידה. גם האוקראינים האכזרים, הפולנים כמובן, והליטאים גם. כל מזרח אירופה שיתפה פעולה בחדווה, עם הכובש הנאצי. אבל מערב אירופה? לא. הם דווקא

חלקי בארץ החיים

ברוך יערי

**בחג הסוכות...
בבוא כל ישראל**

רחבת הכותל המערבי,
חול המועד סוכות תשע"ב

מו"ל: חלקי בקהילתי
יזמות קהילתית תורנית.
מייסד: הרה"ג ברוך צבי גרינבוים
עורך: אהוד בן יהודה

כותבים קבועים:

הרב אפרים קרלינסקי, הרב דב רבלין, הרב שלמה ליפשיץ,
הרב זאב קצנלבון, הרב נתנאל זליקוביץ,
הרב עלי מורגנשטרן, הרב יעקב שאפנס, ברוך יערי
עיצוב גרפי: נמיק פרסום, עיצוב גרפי: מירי 054-8420999

חלקי בקהילתי

חלקי בקהילתי:
רחוב קהתי 14 ירושלים

מרכז מידע ארצי:

02-6260115

chekli.co.il

helkioffice@gmail.com

**מערכת העלון מאחלת לכל הקוראים,
רבני הקהילות, היזמים והחברים
חג סוכות שמח ופתקא טבא!**

חלקי בקהילתי 02-6260115

לא לפתוח לפני התשלום

להחזיר, כי יש נקודה "ענקית" ליד העוקץ ואולי היא נוטה לאדום.

אין חובה להבין בכל דבר, כלומר, יש חובה תורנית לדעת הלכות ארבעת המינים, מזור לגלות יהודי בן ארבעים שלא התפנה ללמוד ד' סימנים בשו"ע. אבל כנראה יש לו סדר עדיפויות, זכותו.

מה שחובה הוא להבין את מקומך. מי שקונה בקופסה סגורה לא מקבל אתרוג מאמינים שהוא באמת יודע את ההלכה. בשבט, כידוע שתפילה על האתרוג היא בט"ו בשבט למי שקונה בקופסה, ובראש השנה למי שקונה פתוח - ומתפלל על פרנסה שתאפשר לו את האתרוג.

אלא מה? הוא לא אוהב את מה שהוא קיבל. שישלם, או שיתפלל טוב בט"ו בשבט, כידוע שתפילה על האתרוג היא בט"ו בשבט למי שקונה בקופסה, ובראש השנה למי שקונה פתוח - ומתפלל על פרנסה שתאפשר לו את האתרוג.

למה אנשים מתווכחים? זה אחת משתיים, או זלזול בידע של היושב מולם, הם לא מאמינים שהוא באמת יודע את ההלכה. או זלזול במושג ידע, הם כל כך לא יודעים עד שהם משוכנעים שאין טעם בידע. לא מאמינים לי? אגלה לכם סוד. במכירות מסוימות כולל המפורסמות ביותר יש כאלו שיושבים ועונים ולא הורמנו. הם הגיעו למקום עם חליפה וביטחון עצמי, התיישבו בשולחן והתחילו לענות, שני לולבים והנה יש תור לפניכם. תנו להם חמש שנים ויש להם תלמידים. לפחות על חלקם אני יכול להעיד שאינם יודעים להכיר בין חסר לכרת, הם לא מזויפים הם מלחינים שיטה חדשה, הם לא מעלים בדעתם שצריך ללמוד את הסוגיות האלו.

ארבעת המינים זה מקצוע שדורש למידה והתמחות. גם מי שלמד יורה דעה, ומורה במראות הדמים, לא יכול להורות בארבעת המינים, אם הוא לא למד את הנושא. אז מי שלא למד, והקשר היחיד שלו הם עשרים האתרוגים אותם קנה בעשרים השנים האחרונות, צריך לדעת את מקומו.

המסע הסתיים, הגיע הזמן לבחור סט, העיקר שיהיה כשר לברכה ולא לקללה, חג שמח.

לנקודה השחורה שאתה חושש ממנה, מפתחת קופסה עליה כתוב במפורש: "לא לפתוח לפני התשלום".

תם:

נכנס למכירה עם חיוך ע-נ-ק, ניגש למוכר כאילו הם עשו טרק בנפאל יחד, חובט בחביה על גבו ומבקש שיסדר אותו עם סט כשר, "אבל במחיר טוב אחי". המחירים כתובים, אתה לא באמת צריך את המוכר. הוא גם לא יסדר לך מחיר, סט כשר לברכה עולה חמישים ש"ח גם בלי פרוטקציה.

לוקח, משלם, ניגש למו"ץ כשהסט סגור, אפילו לא פותח את המדבקה של הלולב, נותן לו להתאמץ עם שפיץ של עט שראה ימים טובים יותר, ושואל בחיוך זוהר, "כשר רבנו, מהודר?" תבינו אותו. הוא

איצ'וב AI: ספי רייכקינד

איש פשוט. לא מחפש כאן לולב ירוק עד הקצה העליון, ירוק זה למסגרת של המשקפיים, הוא רוצה כשר עם חותמת של רב, אל תדאגו הוא ישמח עם האתרוג לא פחות מהגביר שקנה בשמונה מאות ש"ח, מן הסתם יותר.

מעניין איך זה מרגיש. חיים תותים. בלי דאגות, חששות ונערוון, בלי להכיר את המילה נערוון, כשר לברכה זה כשר, אחרת לא היה כתוב את זה על הקופסה.

שאני יודע לשאול:

מגיעים למכירת ארבעת המינים בקופסה סגורה, מעולם לא למדו את ההלכות, עומדים בתור למו"ץ בן העשרים ושניים ומתווכחים איתו בלהט שיתיר להם

הייתם פעם במכירת ארבעת המינים, של קופסאות סגורות ולולבים בלמינציה? עם האשראי שאף פעם לא עובד, האשראי שמצביע לאותו כיוון מעורפל ומודיע שזה "שם" ועשרות צובאים על הדלתות בניסיון לסיים את מסע החיפושים המאתגר.

בהיתי מעט בעומדים שם (כן, אני זה שישב בין הלולבים "שופרא דשופרא אין דברים כאלה" להדסים "א.א.א.א. באמת באמת מבטיחים", וכתב בפנקס) וגיליתי ד' מיני אנשים. לא אחלק אותם לאתרוג, לולב, הדס, ערבה, זה בנאלי, מאולץ, ולא הצלחתי לעשות את זה. במקום זה נלך על ארבעה בנים.

חכם:

מרבית האנשים. טובים ומקסימים. קונים אתרוג להם או לילד, מנסים את מזלם. יוצא טוב מודים לקב"ה. יוצא פחות טוב, עדיין מודים. מבטיחים לא לנסות את זה שוב, וממשיכים הלאה.

רשע:

מדקדק במצוות, בטח מדקדק. אתרוג של ר' שולם בער, לא דרגה אחת פחות. מה לעשות שהאידיויטים במכירה הדביקו בטעות את הקופסא של האתרוג. איך אפשר לראות ככה? אולי יש בעיה באתרוג? אז הוא מציץ רגע, בודק שהכל בסדר, והמחיר משתלם. אם זה טוב - הוא לוקח. אם גרוע - הוא עושה חסד למכירה, וצריך לשלם לו על מיון.

הוא גם מבין בלולבים, בעיקר מבין שהקופסאות השקופות הן מזימה שנועדה למנוע ממנו לבחור את הלולב המושלם. מה שנכון, אגב. אז מה עושים? מסובכים, לא את הקופסה, את הלולב. עוד חצי סיבוב, עוד משכה, והנה ניתן לראות. בדרך כלל בשלב זה, הלולב לא משהו. אבל בשביל זה יש עוד קרטון לולבים שהאשראי התעצל לפתוח, זו עזרה בשבילו, לא בשבילי.

אינני מחבב את המסבירים אודות 'דברים חשובים יותר מאתרוג מהודר' כמו אהבת ישראל, צדקה לעניים, שלום בית או שוקולד תות. בדרך כלל הם מקפידים רק על השוקולד תות, אז למה לא אתרוג? אבל בכל הקשור לגזל, הם צודקים. אכן אין טעם באתרוג מהודר על חשבון המוכר. יש יותר הוראות היתר בנוגע

חג שמח!

חלקי בקהילתי